

POSTANOWIENIE

29 sierpnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Monika Koba

na posiedzeniu niejawnym 29 sierpnia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa J.Z. i K.Z.
przeciwko H. spółka jawna w K., P. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G. i
T. w W.
o zadośćuczynienie, odszkodowanie i rentę,
na skutek skargi kasacyjnej P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z 21 grudnia 2023 r., I ACa 81/23,

1) odrzuca skargę kasacyjną,

2) zasądza od pozwanego P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na rzecz powódek J.Z. i K.Z. kwoty po 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych na rzecz każdej z nich tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanemu odpisu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.

[A.T.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 29 lipca 2022 r. Sąd Okręgowy w Płocku zasądził od pozwanych H. spółki jawnej w K. (dalej: „H.”), P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. (dalej: „P.”) solidarnie oraz od T. w W. (dalej: „T.”) *in solidum*:

1) na rzecz powódki J.Z. kwotę 100 000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwotę 40 000 zł tytułem odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej, kwotę 25 200 zł tytułem skapitalizowanej renty, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie szczegółowo określonymi w punktach 1 a, 1 b i 1 c sentencji oraz kwoty po 1200 zł tytułem renty płatne z góry do 10-tego dnia każdego miesiąca począwszy od lipca 2018 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności, z zastrzeżeniem, że w przypadku pozwanych H. oraz T. spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia z obowiązku świadczenia drugiego pozwanego, a w pozostałej części powództwo J.Z. oddalił;

2) na rzecz powódki K.Z. kwotę 100 000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwotę 40 000 zł tytułem odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej, kwotę 25 200 zł tytułem skapitalizowanej renty, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie szczegółowo określonymi w punktach 3 a, 3 b i 3 c sentencji oraz kwoty po 1200 zł tytułem renty płatne z góry do 10-tego dnia każdego miesiąca do rąk matki dziecka J.Z. począwszy od lipca 2018 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności, z zastrzeżeniem, że w przypadku pozwanych H. oraz T. spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia z obowiązku świadczenia drugiego pozwanego, a w pozostałej części powództwo K.Z. oddalił i orzekł o kosztach postępowania za pierwszą instancję.

Wyrokiem z 21 grudnia 2023 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi orzekając na skutek apelacji pozwanych H., P. oraz T.: 1) odrzucił apelację P. w części skierowanej do punktów 2. oraz 4. zaskarżonego wyroku; 2) oddalił apelacje H. i T. w całości oraz apelację P. w pozostałej części i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez pozwanego P.

Pozwany wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w części jego dotyczącej i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, a w przypadku stwierdzenia podstaw uchylenia także w części wyroku Sądu Okręgowego w Płocku i przekazanie sprawy temu Sądowi do

ponownego rozpoznania ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i rozstrzygnięcie sprawy co do istoty (art. 398¹⁶ k.p.c.).

Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołał się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Jego zdaniem skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań wynika bowiem, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają jej uwzględnienie. Niewłaściwe rozumienie przez Sądy obu instancji art. 11 k.p.c. doprowadziło do sytuacji, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, co zostało wyjaśnione w punkcie III uzasadnienia podstaw skargi.

Powódki w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosły o odrzucenie skargi kasacyjnej w całości lub w zakresie dotyczącym punktu 1 zaskarżonego wyroku ewentualnie odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Pozwany T. w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie oddalenie skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu z uwagi na obarczenie jej nieusuwalnymi wadami konstrukcyjnymi, a w zakresie dotyczącym punktu pierwszego zaskarżonego wyroku także z uwagi na jej niedopuszczalność.

W punkcie pierwszym wyroku Sąd Apelacyjny odrzucił apelację P. w części skierowanej do punktu 2 i 4 wyroku Sądu Okręgowego w Płocku, w którym Sąd ten oddalił w pozostałej części powództwo J.Z. i K.Z. Jeżeli zamiarem skarżącej było kwestionowanie tego rozstrzygnięcia, to właściwą drogą prawną było wywiedzenie od niego zażalenia do innego składu sądu drugiej instancji. Na postanowienie sądu drugiej instancji o odrzuceniu apelacji przysługuje bowiem zażalenie do innego składu tego sądu (art. 394² § 1 k.p.c.), a nie skarga kasacyjna (art. 398¹ § 1 k.p.c.). W konsekwencji w tym zakresie skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna (art. 398⁶ § 3 k.p.c.).

Stosownie do art. 398⁴ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać: 1) oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części; 2) przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie; 3) wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żadanego uchylenia i zmiany. Są to wymagania konstrukcyjne skargi, uznawane przez ustawodawcę za niemożliwe do sanowania, w razie, gdyby skarga była nimi dotknięta. Według art. 398⁶ § 1 k.p.c., jeżeli skarga kasacyjna nie spełnia wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 lub 3, przewodniczący w sądzie drugiej instancji wzywa skarżącego do usunięcia braków w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia skargi, lecz – jak o tym stanowi § 2 i 3 art. 398⁶ k.p.c. - skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 398⁴ § 1, odrzuca sąd drugiej instancji albo Sąd Najwyższy, bez możliwości wzywania skarżącego do usuwania jej braków.

Oznaczenie zakresu zaskarżenia oraz precyzyjne opisanie wniosków skargi kasacyjnej ma kluczowe znaczenie – omawiany środek zaskarżenia jest bowiem wnoszony od orzeczenia prawomocnego. Na etapie wnoszenia skargi znany musi być zatem zakres ewentualnej ingerencji Sądu Najwyższego w zaskarżone orzeczenie. Skargę rozpoznaje się bowiem w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw (art. 398¹³ § 1 k.p.c.), a wniosek lub wnioski skargi kasacyjnej muszą być ściśle skorelowane z zakresem zaskarżenia. Co istotne, wykładnia skargi w celu ustalenia jej zakresu zaskarżenia w oparciu o analizę treści skargi i akt sprawy jest w zasadzie niedopuszczalna (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 października 2013 r., III CZ 52/13, OSNC 2014, nr 7-8, poz.77 i z 18 maja 2018 r., IV CSK 616/17), a w analizowanym przypadku, z uwagi na pominięcie zakresu zaskarżenia niemożliwa.

Spełnienie analizowanych wymagań nie może być uznane za nadmiernie skomplikowane lub kłopotliwe. Wszystkie elementy konstrukcyjne, niepodlegające czynnościom zmierzającym do usunięcia braków, są jednoznacznie wskazane w art. 398⁴ § 1 k.p.c., a w postępowaniu kasacyjnym obowiązuje obligatoryjne zastępstwo stron przez profesjonalnych prawników, zasadniczo adwokatów lub radców prawnych.

Określenie zakresu zaskarżenia oraz wniosku o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia stanowi przedmiot odrębnych wymogów formalnych skargi kasacyjnej, co oznacza, że strona powinna w obu tych kwestiach odrębnie sformułować własne stanowisko.

Wbrew opisanym wyżej wymaganiom skarżący w ogóle nie oznaczył zakresu, w jakim zaskarżony został wyrok Sądu drugiej instancji, ograniczając się do nieprecyzyjnego sformułowania wniosków skargi, co samo w sobie wymusza jej odrzucenie.

W konsekwencji skarga kasacyjna w pozostałym zakresie jako obarczona nieusuwalnym brakiem konstrukcyjnym, podlega odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego na rzecz każdej z powódek Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 3, art. 98 § 1¹ k.p.c., art. 99 w zw. z art. 391 § 1 i w zw. z art. 398²¹ k.p.c., a także § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst. jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 1935, ze zm.).

[A.T.]

[r.g.]